

ارزیابی عملکرد ایران در بازی‌های المپیک در مقایسه با رقبا

حسین عیدی^۱، بهمن عسگری^۲

۱. استادیار گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران
۲. مربی، گروه تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران*

تاریخ دریافت: ۹۲/۰۲/۰۵

تاریخ پذیرش: ۹۲/۰۸/۲۱

چکیده

هدف این پژوهش، بررسی عملکرد کاروان‌های ورزشی ایران در بازی‌های المپیک در مقایسه با رقبای آسیایی می‌باشد. روش پژوهش، توصیفی - تحلیلی بوده و از نوع گذشته نگر می‌باشد. پژوهشگران سعی کرده‌اند بدون پیش‌داوری به توصیف وضعیت عملکرد ایران در بازی‌های المپیک بپردازند و با استفاده از اسناد و مدارک موجود، رتبه‌بندی و مدال‌های کسب‌شده ورزشکاران ایرانی در ۱۵ دوره حضور در بازی‌های المپیک تابستانی (۱۹۴۸ تا ۲۰۱۲) را بررسی کرده و آن را با عملکرد ۹ کشور آسیایی دیگر به‌عنوان رقبای ایران در بازی‌های المپیک مورد مقایسه قرار دهند. از مهم‌ترین یافته‌های این پژوهش می‌توان به نوسانات عملکرد ایران در بازی‌های المپیک در مقایسه با دیگر رقبا اشاره کرد؛ به‌طوری‌که نمودار عملکرد ایران، سینوسی شکل بوده و فاقد ثبات است. همچنین، بهترین رشته ورزشی ایران در بازی‌های المپیک، رشته کشتی می‌باشد و رشته‌های وزنه‌برداری، تکواندو و دو و میدانی از دیگر رشته‌های مدال‌آور ایران در المپیک می‌باشند. ایران به‌عنوان پنجمین کشور قدرتمند آسیایی بعد از چین، ژاپن، کره جنوبی و قزاقستان قرار گرفته است. به مسئولان ورزش کشور پیشنهاد می‌شود اقداماتی را در جهت توسعه زیرساخت‌های ورزش قهرمانی، شناسایی و پرورش ورزشکاران نخبه و ثبات مدیریت ورزش انجام دهند تا ورزشکاران نخبه به بازی‌های المپیک اعزام شوند و با کسب نتایج مناسب، روند تعادل عملکرد ایران در بازی‌های المپیک را رقم بزنند.

واژگان کلیدی: بازی‌های المپیک، عملکرد ورزش ایران، رقبای آسیایی ایران در ورزش

Email: bahman.asgari@yahoo.com

*نویسنده مسئول:

مقدمه

بدون تردید، بازی‌های المپیک بزرگ‌ترین رویداد ورزشی جهان است. این بازی‌ها به مکانی برای گردهمایی و مشارکت تماشاچیان، ورزشکاران، مربیان، سرپرستان، خبرنگاران، عکاسان و اکثر رسانه‌های جمعی تبدیل شده‌اند و به‌وسیله بسیاری از شبکه‌های تلویزیونی به‌صورت زنده پخش می‌شوند. بسیاری از مردم جهان توجه ویژه‌ای به این بازی‌ها دارند. به‌طوری‌که در بازی‌های المپیک ۱۹۹۶ آتلانتا که به مناسبت صدمین سالگرد بازی‌های المپیک برگزار شد، حدود ۳/۵ میلیارد بیننده طی ۱۶ روز بزرگترین رویداد ورزشی جهان را مشاهده کردند (سجادی، ۱۳۷۸، ۴۲). بازی‌های المپیک هر ۴ سال یک‌بار در یکی از شهرهای جهان برگزار می‌شود. جوانان جهان با شرکت در این بازی‌ها، ضمن نمایش اوج هنرهای فردی و گروهی ورزش، به تبادل فرهنگ، آداب و رسوم مختلف و نیز تبلیغ تفاهم، دوستی و دنیای بهتر توأم با صلح و صفا اقدام می‌کنند (عبدی و سجادی، ۱۳۸۸، ۸۲). توهی و ویل^۱ (۲۰۰۷) بیان کردند که این بازی‌ها دارای قدمت تاریخی هستند و ریشه در افسانه دارند. سوابق اولیه باقی‌مانده از بازی‌های المپیک نشان می‌دهد که این بازی‌ها در اوایل سال ۷۷۶ قبل از میلاد به مرحله اجرا در آمده است و هر ۴ سال یک بار و در طول دومین یا سومین ماه کامل تابستان برگزار شده‌اند. در زمان برگزاری بازی‌ها، جامعه یونان سرآمد دنیای باستان بود. هنوز هم در این منطقه که به گریس (یونان) معروف است، چیزی به‌عنوان دولت مرکزی یا حتی یک ملت واحد یونانی وجود ندارد. بلکه، این منطقه که از آن به‌عنوان یونان باستان یاد می‌شود به پولیس^۲ معروف است که مجموعه‌ای از ایالت‌ها را شامل می‌شود. به‌طوری‌که این ایالت‌ها در زمان‌های گوناگون و در جنگ‌های مختلف، درمقابل هم قرار گرفته و در دوران‌های دیگر، در مقابل دشمن‌های مشترک با یکدیگر متحد می‌شده‌اند.

در حدود ۲۷۰ سال قبل از میلاد، از تعداد رویدادهای این بازی‌ها کاسته شد؛ اما، همچنان بالغ بر ۱۰۰ سال و احتمالاً، تا سال ۳۹۳ بعد از میلاد نیز ادامه یافته است. در این زمان، امپراتور تئودوسیوس^۳ اول تمام جشن‌ها و فستیوال‌های غیرمسیحی را از بین برد. بعدها نیز در سال ۴۲۶ بعد از میلاد، معبد زئوس در آتش سوخت و بدین ترتیب، بازی‌های المپیک برای حدود ۱۵۰۰ سال از یادها محو شد. با انجام حفاری‌ها و تلاش‌های پیردکوبرتن^۴، بازی‌های المپیک در سال ۱۸۹۶ در شهر آتن برگزار شد (توهی و ویل، ۲۰۰۷، ۲۰).

1. Toohey & Veal

2. Polis

3. Theodosius

4. Pierre de Coubertin

اولین دوره حضور ایران در بازی‌های المپیک جدید (۱۸۹۶ آتن) مصادف با سال ۱۲۷۵ شمسی یا آخرین روزهای حکومت ناصرالدین شاه بود. در آن روزگار، مردم سراسر کشور در زیر یوغ استعمار کهنه و نظام فئودالی شرایط بسیار سختی را سپری می‌کردند. اگرچه، زورخانه و ورزش باستانی، انواع کشتی و برخی بازی‌های محلی و سنتی، به‌ویژه در تهران و چندین شهر بزرگ رواج داشت؛ اما، شرایط لازم برای حضور در رقابت‌های بین‌المللی مهیا نبود (رمضانی‌نژاد، ۱۳۷۸، ۶۳). بازی‌های المپیک به‌صورت رسمی در سال ۱۸۹۶ در آتن آغاز شد؛ اما، در اولین دوره برگزاری المپیک نوین در آتن، کشورهای محدودی در آن شرکت کردند. ایران تا سال ۱۹۳۶ در این رویداد بزرگ حضور نداشت. در آن سال، کاروان کشور ما متشکل از گروهی از دانشجویان ایرانی که برای تحصیل به فرانسه، ایتالیا، بریتانیا، آلمان و اتریش رفته بودند، در آن رقابت‌ها حضور یافت. آن‌ها لباسی متحدالشکل تهیه کرده و در گروه ۱۹ نفری پا به دهکده المپیک نهادند؛ اما درنهایت، موفق به کسب نتیجه‌ای نشدند. جنگ جهانی دوم تقریباً ۶ سال طول کشید و در این مدت، بازی‌های المپیک ۱۹۴۰ و ۱۹۴۴ برگزار نشد. با شکست آلمان، ایتالیا و ژاپن و انعقاد پیمان صلح در سال ۱۹۴۵، چهاردهمین دوره بازی‌های المپیک در سال ۱۹۴۸ میلادی (۱۳۲۷ شمسی) در لندن برگزار شد. قبل از برگزاری این بازی‌ها، کمیته ملی المپیک ایران و ۵ فدراسیون ورزشی در سال ۱۳۲۶ شمسی (۱۹۴۷ میلادی) شکل گرفتند. جمهوری اسلامی ایران نخستین‌بار در سال ۱۳۲۷ شمسی (۱۹۴۸ میلادی)، پس از ۵۲ سال با ۱۴ همراه و ۳۸ ورزشکار در رشته‌های وزنه‌برداری، کشتی آزاد، مشت‌زنی، بسکتبال و تیراندازی در چهاردهمین دوره بازی‌های المپیک (۱۹۴۸ لندن) شرکت کرد و تنها ۱ مدال برنز در رشته وزنه‌برداری توسط جعفر سلماسی کسب کرد. با این مدال، کشور ایران از بین ۵۹ کشور شرکت‌کننده به رتبه ۳۶ رسید و از آن پس به‌طور مستمر در تمامی دوره‌های المپیک، به استثنای سال‌های ۱۹۸۰ و ۱۹۸۴ شرکت کرده است. اگرچه در برخی منابع، نام "فریدون ملکم" به‌عنوان نخستین ورزشکار دارای ملیت ایرانی که در رقابت‌های شمشیربازی مادهٔ ایه در بازی‌های تابستانی سال ۱۹۰۰ شرکت کرده بود ثبت شده است (رمضانی‌نژاد، ۱۳۸۲، ۱۰۱).

پژوهش‌های مختلفی درمورد بازی‌های المپیک و بررسی جنبه‌ها و ابعاد مهم این جنبش جهانی انجام شده است. با این وجود، بیشتر این پژوهش‌ها به‌صورت پراکنده به موضوعات نگرش صاحب‌نظران و دانشجویان درمورد المپیزم و جنبه‌های تاریخی بازی‌های المپیک پرداخته‌اند؛ به‌عنوان نمونه، خبیری، رحمانی‌نیا و پوریا (۱۳۸۰) به بررسی آشنایی صاحب‌نظران تربیت‌بدنی با جنبه‌های تاریخی و اجتماعی بازی‌های المپیک اشاره می‌کنند و نتیجه می‌گیرند که به‌طور کلی، صاحب‌نظران تربیت‌بدنی با جنبه‌های تاریخی و اجتماعی نهضت المپیک آشنایی

زیادی ندارند. همچنین، رضانی‌نژاد (۱۳۷۹) به بررسی المپیزم و المپیک زمستانی پرداخته و بیشتر به جنبه‌های تاریخی این مسئله توجه کرده است.

کاشف (۱۳۸۰) نیز به بررسی اخلاق، بازی‌های المپیک و مقایسه آن با ورزش ایران باستان اشاره می‌کند و معتقد است که ارزش‌های اخلاقی بازی‌های المپیک، با ارزش‌های ورزش‌های ایرانیان شباهت دارد؛ اما، مهم‌ترین عاملی که بر بازی‌های المپیک اثر گذاشته است، علوم ورزشی می‌باشد. همچنین، رضانی‌نژاد (۱۳۸۲) به تاریخچه المپیزم و تفکر اجتماعی - تربیتی کوبرتن^۱ اشاره کرده و بیان می‌کند که کوبرتن هم در جنبه فکری - تربیتی و هم در مدیریت بازی‌های المپیک کوشید که بازی و ورزش را بخشی از فلسفه زندگی اجتماعی قرار دهد، نقش تربیتی بازی و ورزش را برای جوانان آشکار سازد و در نهایت، اهمیت بازی‌ها را در تحقق هدف‌های اجتماعی و انسانی در سطح بین‌المللی و جهانی تقویت و برجسته کند. مجتهدی (۱۳۸۴) نیز به بررسی پیروزی و مراسم توزیع مدال از المپیک آتن (۱۸۹۶) تا المپیک آتن (۲۰۰۴) پرداخته است و تغییرات و توسعه‌هایی که در مراسم اهدای مدال و کاپ اتفاق افتاده است را به صورت دوره‌ای گزارش کرده است.

غفوری و همکاران (۱۳۸۷) نیز به مطالعه تأثیر آموزش المپیک بر نگرش دانشجویان دانشگاه‌های کشور پرداخته‌اند. نتایج پژوهش آن‌ها نشان داد که ۶۰/۱٪ آزمودنی‌ها به تأثیر آموزش المپیک بر حس انسان‌دوستی، هم‌بستگی و تفکر صلح‌آمیز معتقد هستند و زمینه تربیتی و اخلاقی آن را پذیرفته‌اند. همچنین، ۵۲/۸٪ آن‌ها اعتقاد داشتند که آموزش المپیک بر نگرش دانشجویان و دانشگاهیان نسبت به زندگی تأثیر مثبتی دارد. نیمی از آزمودنی‌ها نیز عنوان کردند که آموزش المپیک بر شیوه زندگی و عملکرد دانشجویان و دانشگاهیان اثرگذار است. ۶۳/۹٪ از دانشجویان مورد مطالعه نیز به وجود رابطه میان مفاهیم المپیک و گسترش اخلاق نیکو اعتقاد داشتند. میرزایی و همکاران (۱۳۸۸) به بررسی و مقایسه نگرش و آگاهی دانشجویان ورزشکار و غیرورزشکار در مورد المپیزم پرداختند. نتایج نشان داد که دانشگاه‌های ما حتی برای دانشجویان ورزشکار رشته تربیت‌بدنی نیز نمی‌توانند اطلاعات مربوط به المپیزم و فلسفه آن را تأمین کرده و یا حتی تکمیل نمایند. با توجه به نتایج پژوهش، دانشجویان آگاهی کافی در مورد المپیک و مبانی آن ندارند.

در میان مطالعات انجام‌شده در ارتباط با المپیک، پژوهش‌های محدودی به بررسی عملکرد در بازی‌های المپیک پرداخته‌اند؛ به‌عنوان نمونه، عبدی و سجادی (۱۳۸۸) به بررسی توزیع قاره‌ای مدال‌های المپیک (از ۱۸۹۶ تا ۲۰۰۴) پرداخته‌اند و عنوان کرده‌اند که از مجموع ۱۲۷۰۶ مدال

1. Coubertin

توزیع شده در بازی‌های المپیک، ۸۰۰۳ مدال برای ورزشکاران قاره اروپا، ۲۸۹۸ مدال برای قاره آمریکا، ۱۰۴۹ مدال برای قاره آسیا، ۴۷۷ مدال برای قاره اقیانوسیه و ۲۷۹ مدال نیز برای ورزشکاران قاره آفریقا بوده است که به ترتیب، رتبه‌های اول تا پنجم را کسب کرده‌اند. قاره اروپا به غیر از دوره سوم (۱۹۰۴ سنت لوئیس)، در بقیه دوره‌ها بیشترین مدال بازی‌های المپیک را از آن خود کرده است. بر مبنای تقسیمات قاره‌ای، تعداد کشورهایی که در بازی‌های المپیک مدال گرفته‌اند عبارت هستند از: ۴۳ کشور در قاره اروپا، ۲۶ کشور در قاره آمریکا، ۲۷ کشور در قاره آسیا، ۴ کشور در قاره اقیانوسیه و ۲۲ کشور در قاره آفریقا. همچنین، ۵ رشته پرمدال در بازی‌های المپیک به ترتیب عبارت هستند از: دو و میدانی، قایقرانی، شنا، کشتی و ژیمناستیک که بیش از ۵۰٪ کل مدال‌های توزیع شده در بازی‌های المپیک تابستانی را به خود اختصاص داده‌اند و قاره‌های اروپا و آمریکا بیشتر مدال‌های خود را از طریق ورزشکاران این ۵ رشته (به‌ویژه ورزشکاران زن) به دست آورده‌اند (عبدی و سجادی، ۱۳۸۸، ۸۱). همچنین عسگری، پیرجمادی و عبیدی (۱۳۹۲) به بررسی عملکرد کشتی ایران در بازی‌های المپیک پرداخته و گزارش کردند که بهترین عملکرد کشتی ایران از لحاظ تعداد مدال طلا، مربوط به المپیک ۲۰۱۲ است و تفاوت معناداری بین عملکرد کشتی ایران در قبل و بعد از انقلاب اسلامی مشاهده نمی‌شود.

به نظر می‌رسد که جنبش المپیک، در حال رشد و گستردگی بیشتری در سراسر جهان است و روزبه‌روز بر ارزش این رقابت‌ها افزوده می‌شود. البته، گرایش کشورها به سمت المپیک، تنها به خاطر رقابت‌های جذاب ورزشی آن نیست، بلکه، جنبش المپیک دارای فلسفه و سنت‌هایی است که مورد قبول بیشتر ملت‌های جهان می‌باشد. حال، با توجه به نقش المپیک در ورزش کنونی جهان و اهمیت فراوان این بازی‌ها برای جوامع مختلف از جمله کشور عزیزمان ایران و نیز نزدیک بودن اهداف و شعائر بازی‌های المپیک با اهداف و شعائر ایرانیان باستان و درهم آمیخته شدن این شعائر با دین و مذهب و تأکید بزرگان دینی ما بر ورزش کردن، این مسئله مطرح است که آیا ورزشکاران ایرانی در بازی‌های المپیک نتایج درخور و شایسته‌ای را به دست آورده‌اند یا خیر؟ و این عملکرد و نتایج در مقایسه با سایر رقبای آسیایی در چه سطحی قرار دارد؟

با توجه به اهمیت مبحث المپیک، پژوهشگران به چندین دلیل دست به انجام چنین پژوهشی زده‌اند که عبارت هستند از: بی‌توجهی نسبت به مسأله تاریخ المپیک در کشور، کمبود متون، کتب و پژوهش‌های تاریخی در عرصه ورزش کشور و به‌ویژه در زمینه حضور ورزشکاران ایرانی در المپیک و لزوم ثبت وقایع و تحولات ورزشی کشور به صورت مدون برای نسل‌های آتی.

گردآوری اطلاعات مربوط به حضور و نتایج ایران در بازی‌های المپیک می‌تواند به‌عنوان یک منبع علمی و قابل‌استناد، مورد استفاده صاحب‌نظران، دانشجویان و ورزشکاران علاقه‌مند به این زمینه قرار گیرد. از سوی دیگر، با بررسی نتایج ایران در این بازی‌ها، رشته‌های موفق و مدال‌آور شناسایی شده که می‌تواند در جهت بهبود وضعیت کاروان ایران و مشخص شدن نقاط لازم برای سرمایه‌گذاری بیشتر برای توسعه و تقویت این رشته‌ها مورد استفاده قرار گیرد؛ بنابراین، این پژوهش به ارزیابی عملکرد حضور ایران در بازی‌های المپیک در مقایسه با رقبای آسیایی انجام شد.

روش‌شناسی

این پژوهش، توصیفی - تحلیلی بوده و از نوع گذشته‌نگر می‌باشد. در این پژوهش از ابزار خاصی استفاده نشده است و داده‌ها به‌صورت کتابخانه‌ای از کتاب‌ها، مقالات پژوهشی و سایت‌های معتبر جمع‌آوری شده‌اند. جامعه آماری این پژوهش، کشورهای آسیایی هستند و با توجه به این که این مطالعه دارای هدف خاصی می‌باشد، از نمونه‌گیری هدفدار جهت انتخاب نمونه‌های آماری استفاده شده است. با توجه به این که ایران در دوره‌هایی که در بازی‌های المپیک شرکت کرده است معمولاً توانسته است در میان ۱۰ کشور برتر آسیایی در بازی‌های المپیک قرار بگیرد؛ لذا، ۱۰ کشور برتر آسیایی در بازی‌های المپیک به‌عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. یکی از محدودیت‌های این پژوهش، انتخاب رقبای برتر آسیایی ایران بود که از دو طریق قابل‌انتخاب بودند. روش اول، انتخاب ۱۰ کشور برتر در طول دوران برگزاری بازی‌ها بود و روش دوم، انتخاب ۱۰ کشور برتر بازی‌های المپیک ۲۰۱۲ لندن. به‌منظور انتخاب ۱۰ کشور برتر در تمام دوران بازی‌های المپیک، میانگین وزنی رتبه کشورهای آسیایی به‌دست آمد و ۱۰ کشوری که میانگین وزنی رتبه بالاتری داشتند انتخاب شدند که دقیقاً همان کشورهای بودند که در المپیک ۲۰۱۲ لندن در میان ۱۰ کشور برتر آسیایی قرار داشتند. با این شرایط، کشورهای ایران، چین، ژاپن، کره جنوبی، قزاقستان، کره شمالی، هند، ازبکستان، تایلند و چین‌تایپه به‌عنوان ۱۰ کشور برتر آسیا انتخاب شدند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی (جدول، نمودارها و غیره) و استنباطی (آزمون دو نمونه‌ای مستقل) استفاده شده است.

نتایج

همان‌گونه که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، ایران در ۱۵ دوره از بازی‌های المپیک شرکت کرده است و در مجموع، موفق به کسب ۶۰ مدال رنگارنگ (۱۵ طلا، ۲۰ نقره و ۲۵ برنز) شده است. بهترین و بدترین عملکرد ایران در بازی‌های المپیک از نظر رتبه، به ترتیب مربوط به المپیک ۱۹۵۶ ملیورن، ۲۰۱۲ لندن (رتبه ۱۴ و ۱۷) و ۲۰۰۸ پکن (رتبه ۵۱) می‌شود. از طرف دیگر، از نظر مجموع مدال‌ها و مدال طلای کسب‌شده، بهترین عملکرد مربوط به المپیک ۲۰۱۲ لندن و ضعیف‌ترین عملکرد در ارتباط با المپیک ۱۹۴۸ لندن با کسب یک مدال برنز می‌باشد.

جدول ۱- ورزشکاران، مدال‌های کسب‌شده و رتبه‌های ایران در بازی‌های المپیک (۱۹۴۸-۲۰۱۲)

ردیف	المپیک	تعداد ورزشکاران ایران	مدال‌های کسب‌شده			رتبه
			طلا	نقره	برنز	
۱	۱۹۴۸ لندن	۳۶	۰	۰	۱	۳۴
۲	۱۹۵۲ هلسینکی	۲۲	۰	۳	۴	۳۰
۳	۱۹۵۶ ملیورن	۱۷	۲	۲	۱	۱۴
۴	۱۹۶۰ رم	۲۵	۰	۱	۳	۲۷
۵	۱۹۶۴ توکیو	۶۳	۰	۰	۲	۳۴
۶	۱۹۶۸ مکزیکوسیتی	۱۴	۲	۱	۲	۱۹
۷	۱۹۷۲ مونیخ	۵۰	۰	۲	۱	۲۸
۸	۱۹۷۶ مونترال	۸۶	۰	۱	۱	۳۳
۹	۱۹۸۸ سئول	۲۷	۰	۱	۰	۳۶
۱۰	۱۹۹۲ بارسلون	۴۰	۰	۱	۲	۴۴
۱۱	۱۹۹۶ آتلانتا	۱۸	۱	۱	۱	۴۳
۱۲	۲۰۰۰ سیدنی	۳۵	۳	۰	۱	۲۷
۱۳	۲۰۰۴ آتن	۳۸	۲	۲	۲	۲۹
۱۴	۲۰۰۸ پکن	۵۵	۱	۰	۱	۵۱
۱۵	۲۰۱۲ لندن	۵۳	۴	۵	۳	۱۷
	مجموع	۵۷۹	۱۵	۲۰	۲۵	۶۰

نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد که در عملکرد ایران چه از لحاظ مجموع مدال و چه از لحاظ تعداد مدال طلا در بازی‌های المپیک، قبل و بعد از انقلاب اسلامی هیچ تفاوت معناداری وجود ندارد.

جدول ۲- تفاوت بین مجموع مدال‌ها و تعداد مدال‌های طلای کسب‌شده قبل و بعد از انقلاب در بازی‌های المپیک

مدال‌ها	تاریخ	میانگین	انحراف استاندارد	آزمون همگنی		درجه آزادی	t	سطح معناداری
				F	سطح معناداری			
مجموع مدال‌ها	قبل از انقلاب	۳/۶۲	۱/۹۹	۱/۱۶	۰/۳۰۱	۱۳	- ۰/۵۳	۰/۶۰
	بعد از انقلاب	۴/۴۳	۳/۶۹					
مدال طلا	قبل از انقلاب	۰/۵۰	۰/۹۳	۲/۳۲	۱/۱۵	۱۳	- ۱/۶۸	۰/۱۲
	بعد از انقلاب	۱/۵۷	۱/۵۱					

مطابق با جدول ۳، دیگر یافته پژوهش این است که کاروان‌های اعزامی ایران به بازی‌های المپیک، تنها در ۴ رشته ورزشی موفق به کسب مدال شده‌اند. در بین این ۴ رشته ورزشی، رشته کشتی با کسب ۳۸ مدال رنگارنگ (۸ طلا، ۱۳ نقره و ۱۷ برنز) بهترین عملکرد را داشته و رشته‌های وزنه‌برداری، تکواندو و دو و میدانی به ترتیب با کسب ۱۶، ۵ و ۱ مدال در رده‌های بعدی قرار دارند.

جدول ۳- رشته‌های مدال‌آور ایران در بازی‌های المپیک

رشته ورزشی	طلا	نقره	برنز	مجموع
کشتی آزاد و فرنگی	۸	۱۳	۱۷	۳۸
وزنه‌برداری	۵	۵	۶	۱۶
تکواندو	۲	۱	۲	۵
دو و میدانی	-	۱	-	۱
مجموع	۱۵	۲۰	۲۵	۶۰

با توجه به نتایج جدول ۴، هند بیشترین سابقه حضور در بازی‌های المپیک تابستانی را دارد و پس از آن ژاپن، کره جنوبی و ایران در رده‌های بعدی قرار گرفته‌اند. کشورهای قزاقستان و ازبکستان نیز کمترین سابقه حضور در بازی‌های المپیک را دارند. در میان کشورهای آسیایی، تنها کشور چین توانسته است یک‌بار رتبه اول و دو بار نیز رتبه دوم المپیک را به دست آورد. کشورهای ژاپن و کره جنوبی نیز در برخی از دوره‌ها توانسته‌اند خود را به عنوان ۱۰ کشور برتر المپیک مطرح نمایند. کشور چین با میانگین وزنی (۳/۸۷) بهترین کشور آسیایی بوده است و

ارزیابی عملکرد ایران در بازی‌های المپیک...

۴۱

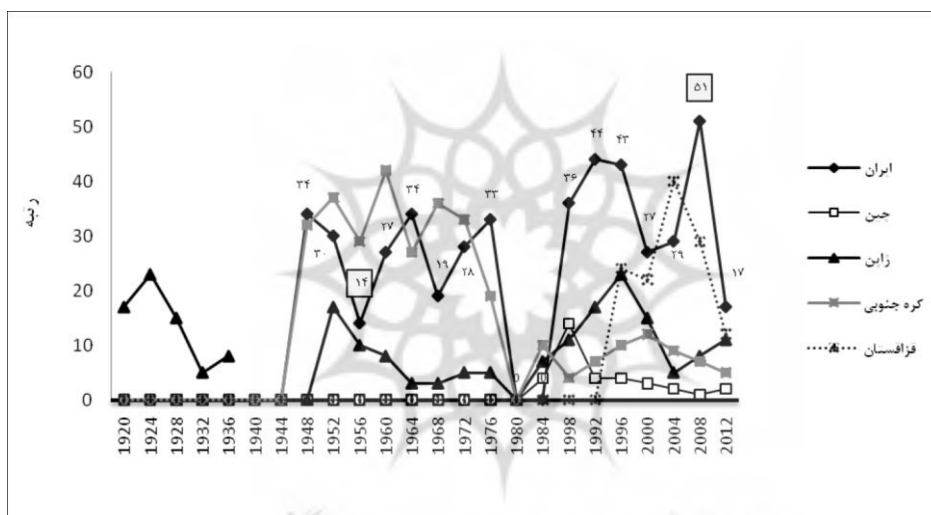
پس از آن کشورهای ژاپن (۱۰/۹۵)، کره جنوبی (۱۹/۹۴)، قزاقستان (۲۵/۴) و ایران (۳۱/۰۷) در رده‌های بعدی کشورهای برتر آسیایی قرار دارند.

جدول ۴- رتبه‌های ۱۰ کشور برتر آسیا در بازی‌های المپیک تابستانی (۱۹۸۶-۲۰۱۲)

المپیک	ایران	چین	ژاپن	کره جنوبی	قزاقستان	کره شمالی	ازبکستان	هند	تایلند	چین تایپه
۱ ۱۸۹۶ آتن	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۲ ۱۹۰۰ پاریس	-	-	-	-	-	-	-	۱۷	-	-
۳ ۱۹۰۴ سنت لوئیس	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۴ ۱۹۰۸ لندن	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۵ ۱۹۱۲ استکهلم	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۶ ۱۹۲۰ آنتورپ	-	-	۱۷	-	-	-	-	* ۲۳	-	-
۷ ۱۹۲۴ پاریس	-	-	۲۳	-	-	-	-	* ۲۴	-	-
۸ ۱۹۲۸ آمستردام	-	-	۱۵	-	-	-	-	۲۳	-	-
۹ ۱۹۳۲ لس‌آنجلس	-	-	۵	-	-	-	-	۱۹	-	-
۱۰ ۱۹۳۶ برلین	-	-	۸	-	-	-	-	۲۰	-	-
۱۱ ۱۹۴۸ لندن	۳۴	-	-	۳۲	-	-	-	۲۲	-	-
۱۲ ۱۹۵۲ هلسینکی	۳۰	-	۱۷	۳۷	-	-	-	۲۶	-	-
۱۳ ۱۹۵۶ ملبورن	۱۴	-	۱۰	۲۹	-	-	-	۲۴	-	-
۱۴ ۱۹۶۰ رم	۲۷	-	۸	* ۴۲	-	-	-	۳۲	-	-
۱۵ ۱۹۶۴ توکیو	۳۴	-	۳	۲۷	-	-	-	۲۴	-	-
۱۶ ۱۹۶۸ مکزیکوسیتی	۱۹	-	۳	۳۶	-	-	-	۴۲	-	-
۱۷ ۱۹۷۲ مونیخ	۲۸	-	۵	۳۳	-	۲۳	-	۴۳	-	-
۱۸ ۱۹۷۶ مونترال	۳۳	-	۵	۱۹	-	۲۱	-	* ۳۸	۳۷	-
۱۹ ۱۹۸۰ مسکو	-	-	-	-	-	۲۶	-	۲۳	-	-
۲۰ ۱۹۸۴ لس‌آنجلس	-	۴	۷	۱۰	-	-	-	* ۴۴	۳۳	۴۳
۲۱ ۱۹۸۸ سئول	۳۶	۱۱	۱۴	۴	-	-	-	* ۴۷	۴۶	* ۴۷
۲۲ ۱۹۹۲ بارسلون	۴۴	۴	۱۷	۷	-	۱۶	-	* ۵۵	۵۴	۴۹
۲۳ ۱۹۹۶ آتلانتا	۴۳	۴	۲۳	۱۰	۲۴	۳۳	۵۸	۷۱	۴۷	۶۱
۲۴ ۲۰۰۰ سیدنی	۲۷	۳	۱۵	۱۲	۲۲	۶۰	۴۳	۷۱	۴۶	۵۸
۲۵ ۲۰۰۴ آتن	۲۹	۲	۵	۹	۴۰	۵۷	۳۴	۶۵	۲۵	۳۱
۲۶ ۲۰۰۸ پکن	۵۱	۱	۸	۷	۲۹	۳۴	۴۰	۵۰	۳۱	۷۹
۲۷ ۲۰۱۲ لندن	۱۷	۲	۱۱	۵	۱۲	۲۰	۴۸	۵۵	۵۷	۶۳
میانگین وزنی رتبه	۳۱/۰۷	۳/۸۷	۱۰/۹۵	۱۹/۹۴	۲۵/۴	۳۲/۱۱	۴۴/۶	۳۷/۳	۴۱/۷۸	۴۱/۷۸

* به دلیل عدم کسب مدال، به همراه سایر کشورهایی که مدال نگرفته‌اند در رده آخر قرار گرفته است.

در شکل ۱، عملکرد کشورها بر مبنای رتبه‌های کسب‌شده در بازی‌های المپیک مورد بررسی قرار گرفت. در این شکل، به جز چین (در مجموع) و کره جنوبی (از المپیک ۱۹۸۴ به بعد)، بقیه کشورها تقریباً عملکرد سینوسی را در بازی‌های المپیک داشته‌اند. با این وجود، عملکرد ایران در بین این ۵ کشور با نوسانات شدیدتری (جهش‌های صعودی و نزولی بلند) همراه است. با استفاده از دامنه تغییرات رتبه نیز نوسانات ایران کاملاً مشهود است و رتبه‌های پایین (رتبه ۱۴، ۱۷ و ۱۹) و بالا (رتبه ۵۱، ۴۴ و ۴۳) در عملکرد ایران در دوره‌های مختلف دیده می‌شود.

شکل ۱- مقایسه حضور ۵ کشور برتر آسیا در بازی‌های المپیک (۱۹۲۰-۲۰۱۲)

بحث و نتیجه‌گیری

کشور ایران تاکنون در ۱۵ دوره از بازی‌های المپیک شرکت کرده است. بهترین رتبه ایران در طول حضور در این بازی‌ها تا سال ۲۰۱۲، رتبه چهاردهم بازی‌های المپیک ملبورن (۱۹۵۶) است که با حضور ۱۷ ورزشکار، موفق به کسب ۲ مدال طلا، ۲ مدال نقره و ۱ برنز شده است. همچنین، بدترین رتبه ایران مربوط به بازی‌های المپیک ۲۰۰۸ پکن می‌باشد که با داشتن ۵۵ ورزشکار در این رقابت‌ها، با کسب ۱ مدال طلا و ۱ برنز در رتبه ۵۱ قرار گرفت. با این حال، بهترین عملکرد ایران از لحاظ کسب مدال مربوط به المپیک ۲۰۱۲ لندن می‌باشد (۴ طلا، ۵ نقره و ۳ برنز) و بدترین عملکرد نیز در المپیک ۱۹۴۸ لندن (۱ برنز) به دست آمده است. از

مهم‌ترین یافته‌های این پژوهش می‌توان به نوسانات عملکرد ایران در بازی‌های المپیک اشاره کرد. به طوری که نمودار عملکرد ایران، سینوسی شکل (با جهش‌های نزولی و صعودی بلند) است و هیچ ثباتی ندارد. کسب رتبه‌های مطلوب ۱۴، ۱۷ و ۱۹ و رتبه‌های نامطلوب ۵۱، ۴۴ و ۴۳ در دوره‌های مختلف نشان‌دهنده عملکرد سینوسی ایران در بازی‌های المپیک می‌باشد. کشور ایران با وجود کسب رتبه ۵۱ در المپیک ۲۰۰۸ پکن، موفق به کسب رتبه ۱۷ در المپیک ۲۰۱۲ لندن شد و این نشان می‌دهد که نمی‌توان عملکرد ایران را در بازی‌های المپیک پیش‌بینی کرد. مطمئناً، عواملی در این نوسانات عملکردی سهیم هستند که باید به وسیله مسئولین مورد توجه قرار گیرند. یکی از عواملی که موجب چنین نوساناتی می‌شود، احتمالاً عدم وجود سیستم کشف و پرورش سازماندهی شده است. به طوری که در یک دوره به دلیل عدم وجود سیستم استعدادیابی مطلوب، استعدادها نخبه به مسابقات اعزام نمی‌شوند و منجر به عملکرد نامطلوب کاروان ورزشی اعزامی می‌شود. مطمئناً، اگر یک سیستم استعدادیابی واحد و یکپارچه وجود داشته باشد، این سیستم به صورت خودکار هر ساله تعدادی ورزشکار نخبه را به تیم‌های ملی معرفی می‌کند. با این حال، ما شاهد این هستیم که در یک دوره از المپیک، شانس کسب مدال زیادی توسط ورزشکاران داریم و در دوره دیگر چنین چیزی مشاهده نمی‌شود. سیستمی که این استعدادها را حمایت می‌کند نیز معیوب است. به طوری که ورزشکاران ما کمتر در چند دوره المپیک مدال می‌گیرند و تنها با یک بار کسب مدال در یک دوره المپیک، به کلی از صحنه رقابت‌های داخلی و بین‌المللی حذف می‌شوند. عملکرد ورزشی سایر کشورهای آسیایی نیز تقریباً سینوسی است. با این حال، عملکرد آن‌ها نسبت به ایران ثبات بیشتری دارد و دامنه تغییرات عملکرد آن‌ها بسیار کمتر از ایران است؛ به عنوان مثال، کشور چین به جز کسب یک مقام یازدهم، در سایر المپیک‌ها در میان ۴ کشور برتر بوده است. چین این عملکرد را مدیون سیستم استعدادیابی نظام‌مند خود می‌باشد؛ زیرا، یکی از مؤثرترین و نظام‌مندترین سیستم‌های انتخاب و پرورش استعدادها ورزشی در هر یک از رده‌های سنی جوانان را در جهان دارد (هولیهان و گرین^۱، ۲۰۰۸، ۳۶). ایران نیز باید با الگوبرداری از این سیستم‌های استعدادیابی، ورزشکاران نخبه را عازم مسابقات المپیک کند.

عملکرد کاروان‌های ورزشی اعزامی ایران به بازی‌های المپیک، قبل و بعد از انقلاب اسلامی تغییر محسوس را نداشته و تفاوت بین تعداد مدال‌های طلا و مجموع مدال‌ها قبل و بعد از انقلاب اسلامی معنادار نیست. این مورد با یافته‌های عسگری و همکاران همخوانی دارد. به نظر می‌رسد که علی‌رغم تغییرات محسوس ناشی از تغییرات سیاسی (از جمله انقلاب و تغییر

حکومت) در بطن و اوایل تغییرات سیاسی (کسب رتبه ۳۶ بازی‌های المپیک بعد از انقلاب اسلامی)، این تغییرات نمی‌تواند تأثیرات چندانی بر عملکرد کشورها در درازمدت داشته باشد. در مجموع، به نظر می‌رسد با توجه به نتایج مطلوب ایران در بازی‌های المپیک ۲۰۱۲ لندن و بازی‌های ۲۰۱۰ گوانگژو، یک روند رو به رشد را شروع کرده است و ممکن است در دوره‌های آتی بازی‌های المپیک عملکرد بهتری را از لحاظ کسب مدال داشته باشد و منجر به ایجاد یک تفاوت معنادار شود.

همچنین، کاروان ورزشی ایران در بازی‌های المپیک، تنها در ۴ رشته ورزشی توانسته است مدال بگیرد که این ۴ رشته شامل کشتی آزاد و فرنگی، وزنه‌برداری، تکواندو و دو و میدانی می‌باشد. در این بین، کشتی آزاد در تمامی دوره‌هایی که ایران در المپیک حضور داشته است (به جز ۱۹۴۸ لندن) توانسته است برای ایران افتخارآفرینی کند و نام ایران را در ردیف کشورهای مدال‌گیرنده قرار دهد. از طرف دیگر، بیشترین تعداد حضور و شرکت در این بازی‌ها، به رشته‌های کشتی آزاد (۱۵ دوره)، دو و میدانی (۱۴ دوره)، وزنه‌برداری (۱۳ دوره) و کشتی فرنگی و مشت‌زنی (۱۲ دوره) مربوط می‌شود. همچنین، رشته تکواندو با حضور در ۴ دوره توانسته است در ۳ دوره مدال کسب نماید. بهترین رشته ورزشی ایران در بازی‌های المپیک رشته کشتی بوده است. به طوری که این رشته توانسته است ۳۸ مدال رنگارنگ از جمله ۸ طلا، ۱۳ نقره و ۱۷ برنز برای کاروان‌های اعزامی به بازی‌های المپیک کسب کند. بیشترین تعداد رشته‌های مدال‌آور ایران مربوط به بازی‌های المپیک ۲۰۱۲ لندن می‌باشد؛ به طوری که ایران در رشته‌های کشتی فرنگی و آزاد، وزنه‌برداری، تکواندو و دو و میدانی موفق به کسب مدال شده است. به نظر می‌رسد که ایران تنها بر چند رشته ورزشی برای کسب مدال در بازی‌های المپیک سرمایه‌گذاری کرده است و این در حالی است که مدال‌های رشته‌های مدال‌آوری همچون شنا، دو و میدانی، ژیمناستیک و غیره از دسترس ایران خارج هستند. بسیاری از کشورها تنها با تأکید بر یکی از این رشته‌های مدال‌آور توانسته‌اند جایگاه مناسب‌تری را در المپیک به خود اختصاص دهند. اولویت دیگر این رشته‌ها این است که یک ورزشکار در رشته‌های مدال‌آور (از جمله شنا) می‌تواند چندین مدال برای کشورش کسب کند.

تاکنون، باید ۳۰ دوره از بازی‌های المپیک نوین برگزار می‌شد که بازی‌های المپیک ۱۹۱۶، ۱۹۴۰ و ۱۹۴۴ به دلیل جنگ‌های جهانی اول و دوم برگزار نشدند و تنها ۲۷ دوره از بازی‌ها برگزار شده است. با این حال، المپیک‌های برگزار نشده در شمارش المپیک‌ها به حساب آمده و المپیک لندن به عنوان المپیک سی‌ام شناخته شده است. کشورهای آسیایی در برخی از این المپیک‌ها شرکت نکرده‌اند. به طوری که هند بیشترین حضور را در بازی‌های المپیک در بین

کشورهای آسیایی با حضور در ۲۳ دوره از المپیک دارد. کشورهای ژاپن، کره جنوبی و ایران نیز در رده‌های بعدی میزان حضور در بازی‌های المپیک قرار گرفته‌اند. از میان کشورهای آسیایی، کشور چین با کسب مقام اول المپیک ۲۰۰۸ پکن و دوم المپیک‌های ۲۰۰۴ آتن و ۲۰۱۲ لندن، به‌عنوان یکی از بهترین کشورهای آسیایی در صحنه المپیک می‌باشد. در این میان، کشورهایی از جمله کره جنوبی و ژاپن توانسته‌اند در برخی از دوره‌ها در میان ۱۰ کشور برتر جهان قرار بگیرند. با این حال، بهترین نتیجه ایران مربوط به رتبه چهارم در بازی‌های ۱۹۵۶ ملبورن است. همچنین، ایران با میانگین وزنی رتبه ۳۱/۰۷، بعد از چین (۳/۸۷)، ژاپن (۱۰/۹۵)، کره جنوبی (۱۹/۹۴) و قزاقستان (۲۵/۴) در رده پنجم برترین کشورهای آسیایی قرار دارد. جالب است که در آخرین دوره بازی‌هایی که هر ۵ کشور در آن حضور داشته‌اند (بازی‌های المپیک ۲۰۱۲ لندن) نیز ایران رتبه پنجم را در بین کشورهای آسیایی به‌دست آورده است (چین دوم، کره جنوبی پنجم، ژاپن یازدهم، قزاقستان دوازدهم و ایران هفدهم). رتبه اول چین، چهارم قزاقستان و پنجم ایران با توجه به میانگین وزنی رتبه و رتبه کسب‌شده آن‌ها در بازی‌های المپیک ۲۰۱۲ لندن قابل تأیید است. با این حال، اگرچه میانگین وزنی رتبه ژاپن در بازی‌های المپیک بالاتر از کره جنوبی می‌باشد؛ اما، کره جنوبی در چندین آوردگاه اخیر بازی‌های المپیک از جمله المپیک ۲۰۱۲ لندن عملکرد بهتری نسبت به ژاپن داشته است و در حال حاضر می‌تواند به‌عنوان چهارمین کشور برتر آسیایی در بازی‌های المپیک، قبل از ژاپن مطرح باشد. همچنین، در مورد عملکرد ششمین تا هشتمین کشور برتر آسیایی در بازی‌های المپیک می‌توان اظهار کرد که بسیاری از این کشورها که در بازی‌های المپیک ابتدایی حضور پیدا کرده‌اند، به دلیل سطح رقابت پایین و تعداد کم کشورها توانسته‌اند رتبه‌هایی به‌دست آورند که در میانگین وزنی آن‌ها تأثیر مثبتی داشته است؛ به‌عنوان مثال، هند با کسب رتبه ۱۷ در المپیک ۱۹۰۰ پاریس و رتبه‌های بهتر از ۲۴ تا قبل از المپیک ۱۹۵۶ ملبورن (به‌عنوان رتبه‌های معادل مطلوب در بازی‌های المپیک کنونی) توانسته است میانگین وزنی رتبه ۳۷/۳ (ششمین کشور برتر) را با وجود کسب رتبه‌های بالاتر از ۵۰ در ۶ دوره اخیر المپیک کسب کند. این در حالی است که کشور ازبکستان در تمام دوره‌هایی که در بازی‌های المپیک شرکت کرده است رتبه بهتری نسبت به هند داشته است. همچنین، کشور تایلند جز المپیک لندن، در تمام دوره‌هایی که در المپیک شرکت کرده است عملکرد بهتری نسبت به هند داشته است؛ به همین جهت، کشور تایلند و ازبکستان بعد از کره شمالی در رده‌های هفتم و هشتم، هند در رتبه نهم و چین تا پیه در رده دهم برترین کشورهای آسیایی در بازی‌های المپیک قرار دارند. به این ترتیب، جایگاه احتمالی که با توجه به میانگین وزنی رتبه و عملکرد چند دوره اخیر

می‌توان برای رتبه‌بندی ۱۰ کشور برتر آسیایی در بازی‌های المپیک بعدی (بازی‌های المپیک ۲۰۱۶) پیش‌بینی کرد به این شرح است که چین، کره جنوبی، ژاپن، قزاقستان، ایران، کره شمالی، تایلند، ازبکستان، هند و چین تایپه به ترتیب رتبه‌های اول تا دهم برترین کشورهای آسیایی را در بازی‌های المپیک به دست خواهند آورد.

در مجموع، به مسئولان ورزش کشور پیشنهاد می‌شود که اقداماتی را در جهت توسعه امکانات ورزشی و توسعه یک سیستم کشف و پرورش ورزشکاران مستعد انجام دهند تا ورزشکاران نخبه به بازی‌های المپیک اعزام شوند. این روند می‌تواند به پرورش ورزشکاران نخبه برای کسب مدال در چند دوره و در نهایت، تعادل عملکرد ایران در بازی‌های المپیک منجر شود. در بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته جهان، یک سیستم کشف و پرورش استعداد واحد و یکپارچه وجود دارد که تمام مناطق جغرافیایی و ورزش‌های مختلف را تحت پوشش قرار می‌دهد؛ به عنوان مثال، چین یکی از مؤثرترین سیستم‌ها را برای انتخاب و پرورش استعداد‌های ورزشی در هریک از رده‌های سنی جوانان دارد. این سیستم به‌طور رسمی در سال ۱۹۶۳ ایجاد شد. براساس مقررات وضع‌شده، گزینش ورزشکاران جوان مستعد در هر منطقه جغرافیایی از سوی وزارت ورزش چین انجام می‌شود. مدارس ورزش در سطح محلی، استانی و منطقه‌ای، پایه هرم را تشکیل می‌دهند. پس از چندین سال تمرین و آموزش، در حدود ۱۲٪ از ورزشکاران با استعداد از مدارس ورزش برای حضور در تیم‌های منطقه‌ای انتخاب شده و به‌مثابه ورزشکاران تمام‌وقت مشغول فعالیت می‌شوند. در این فرایند، ورزشکاران برجسته و ممتاز به سطوح عالی هرم پیشرفت می‌کنند و به تیم‌های ملی و المپیک می‌رسند. این سیستم، ساختار استعدادیابی ورزش چین را تشکیل داده است. نونهالان ۶ تا ۹ ساله با استعداد در ورزش‌های مختلف موردگزینش قرار می‌گیرند و به مدارس ورزشی محلی در سراسر کشور چین فرستاده می‌شوند. این افراد ۳ ساعت در روز و ۴ تا ۵ جلسه در هفته به تمرین می‌پردازند. پس از یک دوره تمرین سخت و فشرده، مستعدترین افراد برای آموزش و تمرین به شکل نیمه‌حرفه‌ای گزینش می‌شوند. سپس، این افراد ۴ تا ۵ ساعت در روز و ۵ تا ۶ روز در هفته به تمرین می‌پردازند. پس از این تمرینات نیمه‌حرفه‌ای، افراد جوان مستعد برای مراکز تمرینی و آکادمی‌های ورزش منطقه‌ای انتخاب می‌شوند. ورزشکاران جوان به‌صورت شبانه‌روزی در این مجتمع‌ها زندگی می‌کنند و ۶-۴ ساعت در روز و ۵-۶ روز در هفته در این مراکز مشغول فعالیت هستند. هدف آن‌ها رسیدن به دومین سطح و تبدیل شدن به ورزشکاران حرفه‌ای تمام‌وقت در تیم‌های منطقه‌ای و گاهی اوقات رسیدن به سومین سطح و عضویت در تیم‌های ملی و یا تیم‌های المپیک است. ورزشکاران عضو تیم‌های ملی و منطقه‌ای، ورزشکاران تمام‌وقت حرفه‌ای هستند که از مراکز

دولتی ملی و منطقه‌ای دستمزد دریافت می‌کنند. مدال‌آوران رقابت‌های جهانی و المپیک، علاوه بر دستمزد، درآمدهای دیگری را از محل پاداش‌های مراکز دولتی و منطقه‌ای و همچنین، حامیان مالی و تبلیغات دریافت می‌نمایند؛ بنابراین، این ورزشکاران حرفه‌ای تمام‌وقت، حقوق و مزایای خود را فقط از مراکز ورزشی منطقه‌ای دریافت می‌کنند. کمیته‌ها و تیم‌های ورزشی منطقه‌ای و محلی، مسئولیت آموزش و پرورش ورزشکاران نخبه برای حضور در تیم‌های ملی و اهدای پاداش به آن‌ها پس از موفقیت در کسب مدال را بر عهده دارند؛ بنابراین، زمانی که ورزشکاران در بازی‌های المپیک یا رقابت‌های جهانی موفق به کسب مدال شوند، کمیته‌های ورزشی منطقه‌ای باید مبالغ زیادی پول را به‌عنوان پاداش به آن‌ها بدهند؛ اما در ارتباط با آن دسته از ورزشکارانی که موفق به کسب مدال در این رقابت‌ها نشده‌اند، دست‌اندرکاران ورزش محلی مسئول بوده و حقوق و مزایای مناسب را به آن‌ها می‌دهند؛ بنابراین، مسئولان ورزش محلی به این دلیل که بیشتر بودجه خود را صرف آموزش و تمرین کرده و مبالغ دیگری برای پرداخت دستمزد، پاداش، مزایا و سایر هزینه‌ها ندارند، به‌طور مستمر مقدار اندکی بودجه را در اختیار خواهند داشت (هولیهان و گرین، ۲۰۰۸، ۳۸). کشور ما نیز می‌تواند با الگوبرداری از این سیستم یا سیستم‌های نظامند کشف و پرورش استعداد در چین، مدل مشارکت ورزشی مستمر در طول عمر در انگلستان و ایرلند، مدل استعدادیابی با تأکید بر محیط در دانمارک و مدل مدرسه‌محور در آمریکا (هولیهان و گرین، ۲۰۰۸، ۳۴؛ ابوت، باتن، پپینگ و کولینز^۱، ۲۰۰۵، ۶۱؛ هندریکسون، استامبولوا و رسلر^۲، ۲۰۱۰، ۲۱۲) یک سیستم یکپارچه و بومی را متناسب با امکانات کشور طراحی و پیاده‌سازی نماید.

پژوهش‌های مختلفی در حوزه رویدادهای ورزشی قابل اجرا است که به‌دلیل نبود اطلاعات علمی و قابل‌استناد، بسیاری از آن‌ها قابل اجرا نیستند؛ به‌طورمثال، وجود نوسان در عملکرد ایران در بازی‌های المپیک کاملاً مشهود و عینی است؛ اما، به‌دلیل نبود پژوهش‌های توصیفی مستند در این زمینه، امکان بیان این مسائل وجود ندارد. با این حال، با اجرای پژوهش‌های توصیفی و شرح وضعیت عملکرد ایران در رویدادهای ورزشی مربوطه، اطلاعات جدیدی به‌دست می‌آید که می‌تواند خط راهنمایی برای اجرای پژوهش‌های آینده در این زمینه باشد.

یافته‌های این پژوهش، به نوسانات عملکرد ایران در بازی‌های المپیک در مقایسه با دیگر رقبا اشاره کرده است. به‌طوری‌که نمودار عملکرد ایران، سینوسی‌شکل (با جهش‌های نزولی و صعودی بلند) بوده و فاقد ثبات است. همچنین، بهترین رشته ورزشی ایران در بازی‌های

---

1. Abbott, Button, Pepping & Collins
2. Hendrickson, Stambulova & Roessler

المپیک، رشته کشتی می‌باشد. به طوری که این رشته توانسته است ۳۶ مدال رنگارنگ از جمله ۸ طلا، ۱۳ نقره و ۱۷ برنز را در بازی‌های المپیک برای ایران کسب کند. رشته‌های وزنه‌برداری، تکواندو و دو و میدانی از دیگر رشته‌های مدال‌آور ایران در المپیک می‌باشند. ایران با میانگین وزنی رتبه ۳۱/۰۷ به عنوان پنجمین کشور قدرتمند آسیایی بعد از چین (۳/۸۷)، ژاپن (۱۰/۹۵)، کره جنوبی (۱۹/۹۴) و قزاقستان (۲۵/۴) مطرح است.

پیش از این اطلاعات مستند و علمی در مورد عملکرد و جایگاه ایران در بازی‌های المپیک تابستانی وجود نداشت. همچنین عملکرد ایران در مقام مقایسه با سایر رقبای آسیایی مورد تحلیل قرار نگرفته بود.

با این حال تحقیق حاضر به نوسانات عملکرد ایران در بازی‌های المپیک در مقایسه با دیگر رقبای اشاره کرده است و بهترین رشته ورزشی ایران در بازی‌های المپیک را رشته کشتی شناسایی کرده است و رشته‌های وزنه‌برداری، تکواندو و دو و میدانی از دیگر رشته‌های مدال‌آور ایران در المپیک می‌باشند. ایران به عنوان پنجمین کشور قدرتمند آسیایی بعد از چین، ژاپن، کره جنوبی و قزاقستان قرار گرفته است.

منابع

1. Abbott, A., Button, C., Pepping, G. J., & Collins, D. (2005). Unnatural selection: Talent identification and development in sport. *Nonlinear Dynamics, Psychology and Life Sciences*, 9, 61-88.
2. Abdi, H., Sajadi, N. (2009). Continental Compare of results and medals at Summer Olympics (1896 and 2004). *Olympic*, 51, 81-92.
3. Asgari, B., Pirjamadi, N., Aydi, H. (2013). Analysis The presence of Iran wrestling in the Olympics: London to London. *Sport management studies*. In print (reception).
4. Kashef, M.M. (2001). Ethics, Olympic Games and compare it with the sport in the ancient Iran. *Olympic*, 20, 3-8.
5. Ghafouri, F., Mirzaei, B., Honari, H., Honarvar, A. (2008). Impact of Olympic training on the attitude of students the country's universities. *Olympic*, 41, 71-77.
6. Hendrickson, K., Stambulova, N., & Roessler, K. K. (2010). Holistic approach to athletic talent development environments: A successful sailing milieu. *Psychology of Sport and Exercise*, 11, 212-222.
7. Houlihan, B., & Green, M. (2008). *Comparative elite sport development: Systems, structures and public policy*. Published by Elsevier. 26-79.
8. Khabiri, M., Rahmani-Nia, F., Pouria, A. (2000). Evaluation of familiarity the physical education experts with Historical and social aspects of the Olympic Games. Fourth National Conference of physical education and sports science, University of Guilan.
9. Mirzaei, B., Ghafouri, F., Azizi, M., Honarvar, A. (2009). Evaluate and compare

- the attitudes and knowledge of athletes and non-athletes in the Olympism. Olympic, 47, 51-64.
10. Mojtahedi, H. (2005). Victory Ceremony and distribution medal from Athens (1896) to Athens (2004). Olympic, 30, 76-84.
  11. Ramezani-Nejad, R. (1999). History of physical education and sport sciences. First Edition. Mazandaran: Publishers of North University.
  12. Ramezani-Nejad, R. (2000). Olympism and Summer Olympics. Olympic, 18: 47-55.
  13. Ramezani-Nejad, R. (2003). Olympism; Socio-economic perspective of Coubertin. Olympic, 23, 101-119.
  14. Sajadi, N. (1999). Analysis of the role of mass media at the Olympic Games during the twentieth century. Harekat, 1(3), 39-56.
  15. Toohey, K., & Veal, A. J. (2005). The Olympics games: A social science perspective (2en ed). CABI, North American.

